

Sosiaali- ja terveyslautakunta

AIKA 22.09.2021 klo 17:30 - 20:02

PAIKKA Muhoksen kunnantalo, kunnanhallituksen kokoushuone

KÄSITELLYT ASIAT

Pykälät:		Sivu
45	TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	100
46	SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN PÖYTÄKIRJANPITÄJÄN VALITSEMINEN	101
47	SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN KOKOUKSET, AIKA, PAIKKA JA KOKOUKSISTA ILMOITTAMINEN	102
48	TOIMINTAPERIAATTEET SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN KOKOUKSISSA / ETÄ- JA HYBRIDIKOKOUKSET	104
49	TOIMIALAJOHTAJAN INFO	105
50	ARVIOINTIKERTOMUS 2020 / SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	106
51	TALOUSARVION TOETEUMA 31.5.2021, 30.6.2021 JA 31.7.2021 / SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	109
52	SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN ASIAKASMAKSUJEN OSAUUDISTUS 1.7.2021 ALKAEN	111
53	SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN NIMEÄMINEN VANHUS- JA VAMMAISNEUVOSTOON	124
54	ILMOITUS REKISTERIIN / HUMANA AVOPALVELUT OY	126
55	HYVÄKSYMINEN REKISTERIIN / ESPERI HOIVAKOTI ANNABELLE	128
56	TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT	129

Sosiaali- ja terveyslautakunta

AIKA 22.09.2021 klo 17:30 - 20:02

PAIKKA Muhoksen kunnantalo, kunnanhallituksen kokoushuone

LÄSNÄOLLEET:

JÄSENET	Kukkonen Pertti	puheenjohtaja
	Tuomaala Leena	varapuheenjohtaja
	Kankaanpää Ari	varajäsen
	Mustonen Anu	jäsen
	Pirnes Harri	jäsen
	Tölli Samuli	jäsen
	Ukkola Susanna	jäsen

POISSA	Kiesilä Hilikka	jäsen
--------	-----------------	-------

MUU	Manelius Aimo	khapj
	Alanen Katja	khaed
	Rämet Jussi	vt. kunnanjohtaja
	Haapamäki Esko	johtava lääkäri
	Honkanen Merja	esittelijä
	Tuomikoski Sanna	ptkpitäjä

LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	PÄÄTÖS: Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
-----------------------------------	--

ASIAT	45 - 56 §:t
-------	-------------

PÖYTÄKIRJAN TARKAS- TUSTAPA	PÄÄTÖS: Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin
--------------------------------	--

PÖYTÄKIRJAN ALLE- KIRJOITUS JA VAR- MENNUS	Leena Tuomaala ja Anu Mustonen Puheenjohtaja	Pöytäkirjanpitäjä
--	---	-------------------

PÖYTÄKIRJAN TARKAS- TUS	Pertti Kukkonen Tarkastusaika Allekirjoitukset	Sanna Tuomikoski Muhos
----------------------------	--	---------------------------

PÖYTÄKIRJAN NÄHTÄVILLÄPITO	Leena Tuomaala Anu Mustonen Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus, pidetään yleisesti nähtävillä Muhoksen kunnan verkkosivuilla 30.9.2021.	
	Toimistonhoitaja	Sanna Tuomikoski

TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Soteltk 22.09.2021 § 45

PUHEENJOHTAJAN ESITYS: Kokouksen esityslistan asiakohdat 2-4 käsitellään kokouksen aluksi, muuten asioiden käsittelyjärjestys esityslistan mukaan.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtajan esityksen.

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN PÖYTÄKIRJANPITÄJÄN VALITSEMINEN

Soteltk 22.09.2021 § 46

Toimialajohtaja Merja Honkanen (puhelin 044 4970 100)

Muhoksen kunnan voimassa olevan hallintosäännön 22 § kohdan 14. mukaan lautakunta valitsee itsellensä pöytäkirjan pitäjän ja tämän sijaisen kuultuaan hallintopalveluja.

Asiasta on oltu yhteydessä hallintopalveluihin.

TOIMIALAJOHTAJAN ESITYS: Sosiaali- ja terveyslautakunta valitsee lautakunnan pöytäkirjanpitäjän tehtävään toimistonhoitaja Sanna Tuomikosken ja hänen ollessa estyneenä johtava sosiaalityöntekijä.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen.

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN KOKOUKSET, AIKA, PAIKKA JA KOKOUKSISTA ILMOITTAMINEN

116/0.03.031/2021

Soteltk 22.09.2021 § 47

Toimialajohtaja Merja Honkanen (puhelin 044 4970 100):

Muhoksen kunnan hallintosäännön 165 § mukaan toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan. Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Kokouskutsu lähetetään toimielimen päättämällä tavalla jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Kokouskutsu tulee lähettää vähintään viisi päivää ennen kokousta. Määräaikaa laskettaessa kutsun lähettämispäivää ei lasketa mukaan, mutta kokouspäivä lasketaan.

Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä toimielimen päättämänä aikana ja paikassa siten, kuin siitä on ilmoitettu.

TOIMIALAJOHTAJAN ESITYS: Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää kokousjärjestelyistä seuraavaa:

1. Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokoukset pidetään pääsääntöisesti joka kuukauden 3. keskiviikko klo 17.30 alkaen kunnanhallituksen kokoushuoneessa. Tarvittaessa kokousajankohtaa ja paikkaa voidaan muuttaa puheenjohtajan kanssa sopimalla.
2. Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus johtavalla lääkärillä. Tarvittaessa lautakunta voi kuulla asiantuntijoina muita viranhaltioita tai ulkopuolisia asiantuntijoita.
3. Linkki kokouskutsuun ja siihen liittyvään esityslistaan liitteineen ja oheismateriaaleineen lähetetään sähköpostilla kokousta edeltävän viikon torstaina. Salassa pidettävien asiakasasioiden esityslista lähetetään postitse lautakunnan varsinaisille jäsenille. Tarvittaessa kutsu voidaan lähettää lyhyemmällä ajalla tai voidaan käyttää puhelinkutsua. Kokouskutsu lähetetään varsinaisten jäsenten lisäksi johtavalle lääkärille, kunnanhallituksen edustajalle, kunnanhallituksen puheenjohtajalle ja kunnanjohtajalle. Kokouksessa poissa olevan jäsenen tulee huolehtia, että varajäsenellä on kokouksessa käytettävissä esityslistan liitteet ja oheismateriaalit.
4. Esityslista julkaistaan kunnan kotisivuilla lukuun ottamatta salassa pidettäviä asioita.
5. Sosiaali- ja terveyslautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastaminen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla kahdeksantena päivänä kokouksesta. Mikäli nähtävilläolopäiväksi tulee arkipyhä, on pöytäkirja nähtävillä tätä seuraavana arkipäivänä.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen.

TOIMINTAPERIAATTEET SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN KOKOUKSISSA / ETÄ- JA HYBRIDIKOKOUKSET

Soteltk 22.09.2021 § 48

Sosiaali- ja terveysjohtaja Merja Honkanen (puhelin 044 497 0100):

Kunnanhallitus on 30.8.2021 § 317 kokouksessaan päättänyt kokousjärjestelyistä, että kunnanhallituksen kokouksia voidaan järjestää hybridikokouksina, jolloin kokoukseen osallistujat voivat olla joko paikalla kokoustilassa tai osallistua siihen etäyhteyden kautta.

Hybridikokouksen osalta kunnanhallitus on päättänyt, että seuraavia seikkoja tulee ottaa huomioon:

- toimielinten kokoukset ovat suljettuja kokouksia valtuuston kokouksia lukuunottamatta Poikkeuksista tulee toimielimen erikseen päättää.
- kokouksen osanottajat tulee pystyä tunnistamaan
- kokouksen osanottajat ovat sellaisessa tilassa, jossa ei ole muita henkilöitä
- ulkopuolisilla ei voi olla pääsyä kokoukseen
- suljetun kokouksen keskustelut ovat luottamuksellisia eikä niitä saa nauhoittaa
- arkaluonteiset asiat (sisältää salassa pidettävää materiaalia) siirretään - mikäli mahdollista - valmisteluvaiheessa käsiteltäväksi tavanomaisessa kokouksessa
- mikäli yhdenkään jäsenet yhteydet katkeilevat (heikko yhteys), kokous keskeytetään.

Kunnanhallitus on päättänyt, että kunnan kaikkien toimielinten kokouksissa noudatetaan näitä kunnanhallituksen hyväksymiä linjauksia etäyhteyksillä ja/tai hybridikokouksina pidettävissä kokouksissa.

Kunnanhallitus osaltaan on päättänyt, että hybridikokouksessa paikalla kokoustilassa ovat ainakin puheenjohtaja, esittelijä ja pöytäkirjanpitäjä.

TOIMIALAJOHTAJAN ESITYS: Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää pitää tarvittaessa etäkokouksia ja antaa mahdollisuuden osallistua hybridikokoukseen. Etä- ja hybridikokouksen järjestämisessä tulee ottaa huomioon kunnanhallituksen päättämät seikat. Hybridikokouksissa paikalla kokoustilassa ovat ainakin puheenjohtaja, esittelijä ja pöytäkirjanpitäjä.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen.

TOIMIALAJOHTAJAN INFO

Soteltk 22.09.2021 § 49

1. Sosiaali- ja terveyslautakunnan seuraava kokous on keskiviikkona 13.10.2021 klo 17.30 alkaen kunnanhallituksen kokoushuoneessa. Ko. kokouksessa käsitellään sosiaali- ja terveyslautakunnan esitys toimialan talousarvioksi vuodelle 2022 ja osavuosisikatsaus 1.1.-31.8.2021. Marraskuun kokous 17.11.2021.

2. Pohjois-Pohjanmaan sote-valmistelun tilannekatsaus.

3. Coronapandemian tilanne 9/2021

4. Sosiaali- ja terveyspalveluiden valvonta-asiat.

TOIMIALAJOHTAJA ESITYS: Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee infossa esille otetut asiat tiedoksi.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen.

ARVIOINTIKERTOMUS 2020 / SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

13/0.07.071/2021

Soteltk 22.09.2021 § 50

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja Merja Honkanen (puhelin 044 497 0100):

Kunnanhallitus on valtuuttanut päätöksellään 29.6.2020 § 314 kunnanjohtajan tai tämän sijaisen päätöksillään hyväksymään valtuuston 28.6.2020 kokouksen päätösten täytäntöönpanotoimet. Valtuusto on ko. kokouksessaan 34 §:ssä merkinnyt tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2020 tiedoksi. Vs. kunnanjohtaja on viranhaltijapäätöksellään 7.7.2021 § 30 todennut, että ko. valtuuston päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä eikä päätös ole lain tai asetuksen vastainen eikä päätös ole mennyt valtuuston päätösvaltaa ulommaksi. Täytäntöönpanona päätöksestä annetaan ote ja arviointikertomus toimielimille ja pyydetään toimielinten lausunnot kunnanhallitusta varten 30.9.2021 mennessä.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2020 todetaan sosiaali- ja terveystoimintoihin liittyen seuraavaa:

"Sosiaalipalveluiden talous toteutui vuonna 2020 suhteellisen hyvin ottaen huomioon haastavan toimintavuoden. Vuosien 2019 ja 2020 tilinpäätökset olivat sosiaalipalveluiden osalta hyvät. Toimintatuotot jäivät tavoitteesta lähinnä Covid-19 pandemian vuoksi. Terveyskeskuksen osittainen peruskorjaus toteutettiin vuoden 2020 aikana ja siitä toiminnalle aiheutuneet haitat saatiin pidettyä minimiallisina.

Kirjanpidon siirtäminen Monetrille aiheutti kustannuspaikkojen sekaannusta, mistä seurasi ongelmia kustannusten kohdentamisessa oikeille kustannuspaikoille vuonna 2020. Tulevaisuudessa tietojärjestelmien muutokset tulee suunnitella käyttäjien kannalta joustavammiksi. Siirtymäkausi tulee suunnitella ja aikatauluttaa. Tietojärjestelmien muutokset toteutuivat muilta osin arvioinnin perusteella kohtalaisen hyvin.

Henkilöstökulut pysyivät talousarviossa vuonna 2020. Terveyskeskussairaalan henkilöstön uudelleen sijoittuminen sairaalan puolelta kotisairaanhoidon puolelle toteutui ja ostopalveluiden käyttäminen kotisairaanhoidon puolella saatiin hallittua. Kohtalaisen vilkkaan alkuvuoden jälkeen terveyskeskuksen toiminta hiljeni Covid-19 pandemian takia, mutta toiminta palautui vuoden loppuun mennessä normaaliin.

Terveystoimintapalveluiden kalustohankinnat on toteutettu harkinnalla, ja ne ovat olleet tarpeellisia toiminnan hyvän tason säilyttämiseksi. Kuntalaiset ovat päässeet terveyskeskuksen palveluihin ilman ylipitkiä odotusaikoja. Takaisinsoittojärjestelmä on toiminut hyvin.

Palvelutarpeen arvioinnit ja palveluiden järjestämisen määräajat toteutuivat sosiaalipalveluissa hyvin. Ennaltaehkäisevään työhön panostettiin ennalta asetetun ta-

voitteen mukaisesti. Tällä ennaltaehkäisevällä työllä on saatu aikaiseksi onnistumisia ja hyvää uutta toimintaa kuntalaisille. Kansalaisjärjestöt ovat olleet aktiivisia ja toimineet sosiaalipalveluiden kanssa yhteistyössä muun muassa jakamalla avustuslahjakortteja vähävaraisille perheille.

Osa palveluista siirtyi Covid-19 pandemian takia etänä tarjottavaksi. Vanhuksille otettiin käyttöön kotiin toimitetut etälaitteet, joilla hoitajat saattoivat olla heihin yhteydessä. Viranomaisten ja muiden yhteistyötahojen kanssa pidetyt palaverit ja kokoukset toteutettiin pääsääntöisesti etänä. Mielenterveyspalvelut toimivat vuonna 2020 tavoitteiden mukaisesti. Muihin kuntiin verrattuna Muhoksen antamat korvaushoidot ovat edelleen suhteellisen suurta. Tämä johtuu yleisen korvaushoito-ohjeistuksen väljyydestä alueellisesti. Oikeus valita perusterveyshuoltoyksikkö antaa muiden kuntien asukkailla valita Muhoksen terveyskeskus omaksi terveydenhoitoyksikökseen.

Sosiaalipalveluiden talouden tasapainottamisohjelmaa on seurattu ja siihen on kiinnitetty huomiota. Tilinpäätöksessä ei kuitenkaan ole raportoitu konkreettisia säästösummia, joita tasapainottamisella on saatu aikaiseksi.

Muhoksen vanhuspalveluissa on käytössä noin 200 palveluasumispaikkaa ja ne ovat olleet lähes kokonaan käytössä. Helminkodin palon jälkeen asukkaat palasivat takaisin väistötiloista, ja toiminta on palannut normaaliksi myös tämän yksityisen palveluntuottajan kohdalla.

Vammaispalvelut ovat arvioinnin perusteella toteutuneet tavoitteen mukaisesti. Vammaispalveluiden asiakasmäärä kasvoi vuodesta 2019. Erityisryhmien palveluissa on suuria vuosikohtaisia vaihteluita, mikä asettaa haasteita toiminnan ja talouden suunnittelulle. Toimintakulut ovat vammaispalveluissa ylittyneet noin 9 prosentilla ja tämä kuvaa hyvin talouden vaikeaa ennakoitavuutta. Erityisryhmien tukiasuntojen tilanne on haastava, nykyinen asuntola on elinkaarensa päässä. Tukiasunnoissa on tällä hetkellä noin 20 asukasta ja työntekijöitä on neljä asukkaiden päivätoimintaa tukemassa. Tukiasuntojen toiminta on todella tärkeää, koska sen kautta saadaan säästöjä kunnalle ja mielekästä tekemistä erityisryhmille. Ulkopaikkakuntalaisille on myyty Muhoksen ryhmäkodilta keskimäärin kolme asiakaspaikkaa."

Arviointikertomus 2020 esityslistan oheismateriaalina.

TOIMIALAJOHTAJAN ESITYS: Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää:

- 1) Merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arvioinnin oman toimialansa toiminnasta vuodelta 2020. Sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamisessa ja järjestämisessä on edetty kunnanvaltuuston toimialalle asettamien tavoitteiden mukaisesti.
- 2) Merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan huomiot sosiaali- ja terveyspalveluiden talouden ja toiminnan toteutumisesta. Sosiaali- ja terveyspalvelujen talouden ja toiminnan toteutumisen arviointi on haasteellista merkittävien kuukausi- ja vuosivaihteluiden vuoksi. Vuonna 2020 sosiaali- ja terveyslautakunta käsittelee lokakuun kateraporttia kokouksessaan 9.12.2019 § 80, jolloin sosiaali- ja ter-

veyspalveluiden talousarvio osoitti toimintakulujen 83 %:n toteumaa ajan-
kohdan keskimääräisen käyttöprosentti ollessa 83 %.

- 3) Todeta, että sosiaali- ja terveyslautakunta on sitoutunut ja toteuttaa vuoden
2019 talousselvitystä ja vuonna 2020 hyväksytyn vanhuspoliittisen ohjelman
toimenpiteitä rakenteellisten uudistusten toteuttamiseksi ja kustannuskasvun
hillitsemiseksi.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen.

Sosiaali- ja terveystalokunta

§ 51

22.09.2021

TALOUSARVION TOETEUMA 31.5.2021, 30.6.2021 JA 31.7.2021 / SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

2/2.20.202/2021

Soteltk 22.09.2021 § 51

Sosiaali- ja terveystalokunta Merja Honkanen (puhelin 044 497 0100):

Oheismateriaalina on toukokuun kateraportti. Ajankohdan keskimääräinen käyttöprosentti on 41,7 %.

Toimintatuotot	40 %
Toimintakulut	44 %
Toimintakate	45 %

Vastaava ajankohta vuonna 2020:

Toimintatuotot	32 %
Toimintakulut	43 %
Toimintakate	44 %

Oheismateriaalina on kesäkuun kateraportti. Ajankohdan keskimääräinen käyttöprosentti on 50 %

Toimintatuotot	46 %
Toimintakulut	53 %
Toimintakate	54 %

Vastaava ajankohta vuonna 2020:

Toimintatuotot	37 %
Toimintakulut	51 %
Toimintakate	53 %

Oheismateriaalina on heinäkuun kateraportti. Ajankohdan keskimääräinen käyttöprosentti on 58,3 %.

Toimintatuotot	53 %
Toimintakulut	61 %
Toimintakate	62 %

Vastaava ajankohta vuonna 2020:

Toimintatuotot	46 %
Toimintakulut	56 %
Toimintakate	58 %

TOIMIALAJOHTAJAN ESITYS: Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee tiedoksi talousarvion toteumat 31.5.2021, 30.06.2021 ja 31.7.2021.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 34	26.05.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 52	22.09.2021

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN ASIAKASMAKSUJEN OSAUUDISTUS 1.7.2021 ALKAEN

Soteltk 26.05.2021 § 34

Sosiaali- ja terveysjohtaja Merja Honkanen (puhelin 044 497 0100):

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (734/1992) muutokset tulevat voimaan pääosin 1.7.2021. Maksukattoa koskevat muutokset tulevat kuitenkin voimaan 1.1.2022 alkaen. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettusta asetuksesta (912/1992) tullaan yhtäaikaaisesti lakimuutosten voimaantulon kanssa kumoamaan säännökset siltä osin kuin asetuksen sääntely on siirretty lakiin.

Keskeiset muutokset ja niiden tavoite

Tehdyillä muutoksilla halutaan edistää terveyden tasa-arvoa ja hoidon saatavuutta. Asiakasmaksulain muutoksilla laajennetaan terveyspalvelujen maksuttomuutta sekä kohtuullistetaan maksuja. Maksukattoon lasketaan jatkossa mukaan aiempaa enemmän palveluja, kuten suun terveydenhuollon käynti- ja toimenpidemaksut sekä tilapäisen kotisairaanhoidon maksut.

Laki sisältää jatkossa myös pitkäaikaisten sosiaalihoitolain nojalla järjestettyjen asumispalvelujen maksut. Palveluasumisen maksut ovat puuttuneet kokonaan asiakasmaksulainsäädännöstä, minkä takia kuntien maksut ovat vaihdelleet suuresti. Palveluasumisen maksuissa sovelletaan jatkossa kahdenlaisia maksuperusteita: ns. tavallisessa palveluasumisessa maksut määräytyvät kuten jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun maksuissa, ympärivuorokautisessa palveluasumisessa (ns. tehostetussa palveluasumisessa) maksut puolestaan määräytyvät pitkälti samalla tavalla kuin pitkäaikaisessa laitoshoidossa tai pitkäaikaisessa perhehoidossa.

Jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun maksusäännökset on nostettu asetuksesta lain tasolle. Lisäksi palvelun enimmäismaksuprosentit määräytyvät jatkossa nykyistä tarkemmin tuntien mukaan.

Asiakkaan oikeusturvaa edistetään ja varmistetaan laissa eri tavoin. Lakiin on mm. täsmennetty maksuja koskevan laskun ja päätöksen sisältövaatimuksia sekä muutoksenhakua koskevaa sääntelyä. Muutoksilla halutaan selkeyttää ja täsmennää sääntelyä sekä korostaa sitä, että kaikkiin asiakasmaksuihin, myös ns. tasasuorisiin asiakasmaksuihin, voi hakea muutosta. Asiakasmaksulain 11 §:ää, jossa säädetään maksujen alentamisesta tai perimättä jättämisestä, on vahvistettu. Laki korostaa maksujen huojentamisen ensisijaisuutta suhteessa toimeentulotukeen. Laissa säädetään lisäksi kunnan velvollisuudesta tiedottaa asiakasta maksun perimättä jättämisestä ja alentamisesta. Tavoitteena on, etteivät asiakkaat joutu turvautumaan toimeentulotukeen asiakasmaksuista selvittääkseen vaan että kunnat soveltavat maksujen huojentamista koskevaa sääntelyä laissa esitetysti.

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 34	26.05.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 52	22.09.2021

Maksuttomia sosiaalipalveluja koskevaan lain 4 §:ään ei ole tehty muutoksia osittaisuudistuksessa. Näin ollen esimerkiksi vammaispalvelujen maksuihin ei ole tullut muutoksia. Myöskään asiakasmaksulain yleisperiaatteisiin ei ole tehty muutoksia osittaisuudistuksessa. Kunta voi jatkossakin periä maksuja sosiaali- ja terveyspalveluista, ellei niitä ole säädetty maksuttomaksi laissa. Asiakasmaksulaissa säädetään nimenomaisesti joidenkin maksujen enimmäiseuro- tai prosenttimääristä. Kaikkien maksun suuruutta rajoittaa lisäksi asiakasmaksulain 2 §, jonka mukaan palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Kunta voi päättää periä laissa säädettyä pienempiä maksuja tai palvelun järjestämisestä maksutta.

Asiakasmaksulain muutosten kustannusvaikutukset Muhokselle

Asiakasmaksulain muutokset aiheuttanevat Muhokselle nettomenojen lisäyksen, vaikka kustannusvaikutusten arviointi on haasteellista ja suuntaa antavaa. Hallituksen lakiesityksessä (HE 129/2020) on todettu, että kunnille korvataan asiakasmaksulain muutoksesta johtuvat tulonmenetykset lisäämällä peruspalveluiden valtionosuutta. Sosiaali- ja terveyspalvelujen vuoden 2021 käyttösuunnitelmassa ei ole huomioitu asiakasmaksulain muutoksen vaikutuksia.

Terveyspalveluissa maksukaton laajenemisen vaikutukset (1.1.2022 alkaen) ja poliklinikan antaman tutkimuksen ja hoidon maksuttomuus alaikäisille alentavat maksukertymää, mutta käyttämättä ja peruuttamatta jääneestä ajasta perittävän maksun käyttöalan laajennus puolestaan hiukan kasvattaa sitä. Merkittävin kustannusperusteiden muutos koskee palveluasumisen asiakasmaksua, jossa tällä hetkellä peritään erikseen maksua hoivasta ja tukipalveluista (esim. ateriat). Tehostetussa palveluasumisessa oli huhtikuun lopussa 2021 116 asiakasta, joista omassa palveluasumisessa 28, ostoissa 49 ja palvelusetelillä 39 henkilöä. Muusta kuin tehostetusta palveluasumisesta asiakkaalta voidaan jatkossakin periä erilliset maksut tukipalveluista. Kotiin annettavien palvelujen osalta kustannusvaikutusten arvioidaan olevan vähäinen, vaikka maksutaulukko muuttuu tuntikohtaiseksi palvelutarvetta vastaavasti.

Maksun periminen, laskun ja päätöksen sisältö sekä muutoksenhaku

Maksun perimistä koskevalla lain 2 a §:llä selkiytetään sitä, että maksun periminen kuuluu nimenomaan kunnalle eikä kunta voi siirtää palveluntarjoajalle oikeutta maksun perimiseen. Ostopalveluista peritään samat maksut kuin kunnan itsensä tuottamista palveluista.

Kunnan on annettava asiakkaalle maksua koskeva lasku sekä maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta tehty päätös. Laskun ja päätöksen vähimmäissisällöistä säädetään tarkemmin lain 2 a ja 2 b §:ssä. Laskussa on muiden laskutustietojen ohella oltava ainakin tieto mm. siitä, mistä palvelusta maksu peritään, maksun suuruus ja peruste, kenen tuottamasta palvelusta maksu peritään sekä yhteystiedot lisätietojen antajataholle. Myös maksukattotieto tulee olla laskulla. Mak-

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 34	26.05.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 52	22.09.2021

susta tehdyssä päätöksessä tulee maksun suuruuden lisäksi olla asiakasmaksun määrätymisen peruste, joka käytännössä tarkoittaa laskelmaa, jonka perusteella maksu on määrätty.

Lain 15 §:ssä säädetään nimenomaisesti, että asiakasmaksua koskevaan päätökseen ja laskuun saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimusohje on lisättävä laskuun, joka ei koske maksukyvyn mukaan määräytyviä maksuja. Oikaisuvaatimusohje voi olla laskun liitteenä tai se voidaan laatia myös suoraan laskulle. Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen osalta oikaisuvaatimusohje liitetään tehtyyn maksupäätökseen, johon asiakas voi vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Maksuttomia terveyspalveluja koskevat muutokset

Maksuttomia terveyspalveluja koskevaan lain 5 §:ään on lisätty uusia maksuttomia palveluja sekä joiltakin osin selkeytetty maksuttomia palveluja koskevaa sääntelyä. Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon (ml. suun terveydenhuolto) palveluista ei saa jatkossakaan periä maksua alle 18-vuotiaalta.

- Maksuja ei jatkossa saa periä perusterveydenhuollossa sairaanhoitajan, terveydenhoitajan tai kätilön vastaanottokäynneistä edes 18 vuotta täyttäneeltä. Vastaanotot ovat maksuttomia kaikenikäisille riippumatta siitä, miten palvelu järjestetään (myös esim. etäpalvelut). Maksuttomuus koskee vastaanottoja, joissa pääasiallinen vastuu hoidosta on hoitajalla. Jos asiakkaan käynnin hoitovastuu selkeästi siirtyy hoitajalta lääkärille, palvelusta voi periä 18 vuotta täyttäneeltä terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalvelun maksun.
- Maksuja ei myöskään saa periä perusterveydenhuollossa terveydenhuoltolain 27 §:n perusteella järjestetyistä mielenterveystyöhön liittyvistä avosairaanhoidon palveluista edes 18 vuotta täyttäneiltä. Maksuja koskeva sääntely on ollut nykyisin jokseenkin epäselvää, mistä johtuen sääntelyä on selkeytetty. Perusterveydenhuollossa avohoitona järjestetty mielenterveystyö eri hoitomuotoineen on maksutonta kaiken ikäisille asiakkaille. Maksuja ei saa periä myöskään mielenterveystyössä annetusta sarjahoidosta, kuten psykoterapiajaksoista. Käynnin pääasiallinen syy määrittää mielenterveystyöhön liittyvien palvelujen maksuttomuuden. Avosairaanhoido on asiakkaalle maksutonta silloin, kun käynnin syynä on nimenomaan mielenterveyteen liittyvä vaiva. Perusterveydenhuollossa terveydenhuoltolain 27 §:n nojalla annetusta laitoshoidosta saa periä jatkossakin maksun.
- Asiakasmaksuja ei saa jatkossa periä edes 18 vuotta täyttäneiltä terveydenhuoltolain 16 §:n nojalla järjestetyistä kouluterveydenhuollon palveluista. Muutoksella maksuttomuus laajenee myös 18 vuotta täyttäneisiin.
- 5 §:ää on selkeytetty terapiamaksujen osalta. Terveys- ja terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta saa periä maksun 18 vuotta täyttäneeltä henkilöltä, myös etäyh-

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 34	26.05.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 52	22.09.2021

teyksin toteutettuna. Asiakasmaksun määrittelyssä on terapiasta ja hoidon toteutuksesta riippuen huomioitava lisäksi asiakasmaksulain 2 §:n sekä asiakasmaksuasetuksen 7 ja 11 §:n säännökset. Yksilökohtaisen fysioterapiamaksun suuruutta rajoittaa asetuksen 7 §:n säännös maksun enimmäismäärästä, lisäksi sarjassa annettavan terapian osalta maksun enimmäismäärä rajoittaa asetuksen 11 §, jossa säädetään sarjassa annettavan hoidon enimmäismaksuista. Puheterapiasta saa periä maksun perusterveydenhuollossa, mutta ei sarjassa annetusta puhe- ja äänihäiriöhoidosta. Yksittäisten muiden maksullisten terapioiden kuin fysioterapian maksua ei ole nimenomaisesti lainsäädännössä rajoitettu. Näiden osalta maksujen enimmäismäärää rajoittaa asiakasmaksulain 2 §, jonka mukaan maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Käytännössä maksun suuruus olisi tarkoituksenmukaista määritellä enintään samalle tasolle kuin yksilökohtaisen fysioterapian tai sarjahoidon maksu. Maksun suuruus ei saa muodostua asiakkaalle esteeksi hakeutua tarvitsemaansa hoitoon.

- Perusterveydenhuollon lääkärintodistusten ja lausuntojen maksuttomuutta koskevaa sääntelyä on selkeytetty. Maksua ei saa periä sellaisesta lääkärintodistuksesta tai -lausunnosta, joka tarvitaan asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi, sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun nojalla lääkekorvauksen saamiseksi tai sellaisen lyhytaikaisen sairausloman tarpeen osoittamiseksi, jonka kesto on enintään sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun omavastuuajan pituinen. Muilta osin terveydenhuollon ammattihenkilön antamista todistuksista ja lausunnoista voidaan periä maksu. Maksun enimmäismäärästä säädetään jatkossakin asiakasmaksuasetuksen 23 §:ssä.
- Kokonaan uutena asiana lakiin on lisätty, ettei alle 18-vuotiaalta saa periä maksua poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta. Päiväkirurgiasta voi kuitenkin periä maksun, ellei sitä tehdä poliklinikalla. Maksuttomuus koskee myös esimerkiksi etäyhteyksin järjestettyä palvelua.
- Myös seksuaalirikosten uhreille tarkoitettujen ns. SERI-tukikeskusten, ml. niin sanotut satelliittitukikeskukset, tarjoamat terveyspalvelut ovat jatkossa maksuttomia. Maksutonta on lisäksi päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta.
- Tartuntatautilain mukaisten palvelujen maksuttomuuteen liittyvää sääntelyä on selkeytetty sekä osin laajennettu. Maksuttomuutta on selkeyden vuoksi laajennettu koskemaan yleisvaaralliselle tartuntataudille altistuneeksi todetun tai perustellusti altistuneeksi epäillyn karanteenia, josta ei tietävästi käytännössä nykyisinkään ole peritty maksuja. Lisäksi valvottaviin tartuntatauteihin kuuluvien HIV-infektion, sankkerin (uusi), tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydian maksuttomuutta on laajennettu siten, että jatkossa maksutonta on edellä mainittujen tautien tutkimus, hoito sekä hoitoon ja uutena myös taudin ehkäisyyn määrätty lääkkeet. Käytännössä maksuttomuuden laajennus koskee HIV-infektion ehkäisyyn tarkoitettuja lääkkeitä, koska tällä hetkellä edellä mainituista taudeista vain HIV-infektion ehkäisyyn on olemassa lääkitys.

Maksukatto

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 34	26.05.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 52	22.09.2021

Maksukaton ylittymisen jälkeen maksukattoon sisältyvät palvelut ovat maksuttomia asianomaisen kalenterivuoden loppuun (seurantajakso kalenterivuosi). Ainoastaan lyhytaikaisesta laitoshoidosta tai -palvelusta saa periä ns. ylläpitomaksun myös maksukaton täytyttyä. Maksukattoa kerryttävien palvelumaksujen luetteloa on laajennettu sekä osin selkeytetty. Jatkossakin maksukattoa kerryttävät ainoastaan tasasuuruiset maksut. Uusia maksukattoa kerryttäviä maksuja ovat:

- Suun terveydenhuollossa perittävät maksut tutkimuksesta ja hoidosta (asiakasmaksuasetus 9 §) hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta. Esimerkiksi hammasproteettisen hoidon kliinisen työn osuudesta perittävät maksut kerryttävät maksukattoa, mutta varsinaiset hammastekniset kulut (hammasteknisen laboratorion kulut) eivät kerrytä maksukattoa
- Perusterveydenhuollossa suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä perittävät maksut (asiakasmaksuasetus 9 a §)
- Tilapäisen kotisairaanhoidon sekä tilapäisen kotisairaalahoidon maksut (huom. kotipalvelun ja kotihoidon maksut jäävät jatkossakin maksukaton ulkopuolelle)
- Myös yksittäisistä terapioiden (ml. neuropsykologinen kuntoutus) perittävät maksut. Aiemmin maksukattoa ovat kerryttäneet yksilökohtaisen fysioterapian maksut sekä sarjahoitona järjestetyn hoidon maksut. Jatkossa myös muista yksittäisistä terapioiden sekä vastaavista hoidoista perittävät maksut kerryttävät maksukattoa
- Toimeentulotuesta maksetut maksut
- Maksukattoa kerryttävät myös etäyhteyksien avulla toteutetuista palveluista perittävät maksut

Asiakkaan tulee jatkossakin seurata maksukaton täyttymistä itse. Seurantavastuun siirtämistä asiakkaalta viranomaiselle selvitetään asiakasmaksulain uudistamisen jatkovalmistelussa. Asiakasta on tiedotettava ja ohjattava maksukatosta ja sen seurannasta. Laskussa on oltava tieto siitä, kerryttääkö maksu maksukattoa, ja jos kerryttää, laskulla on lisäksi oltava tieto siitä, että asiakkaan on seurattava itse maksukattonsa ylittymistä (ks. laskuun sisällytettävät tiedot 2 a §).

Maksukaton euromäärä säilyy nykyisellä tasolla (683 euroa vuonna 2021). Euro-määrään tullaan kuitenkin tekemään indeksitarkistus samanaikaisesti, kun maksukattoa koskeva sääntely astuu voimaan eli 1.1.2022.

Maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut

Jatkossa palvelun pitkäaikaisuus maksukyvyn mukaan määräytyviä maksusäännöksiä sovellettaessa määritellään laissa (7 b §). Kunta saa periä 7 c tai 10 e §:ssä säädetyn maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävä tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään laissa säädetyn ajan.

Sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalvelujen, perhehoitolaissa tarkoitetun per-

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 34	26.05.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 52	22.09.2021

hehoidon ja ammatillisen perhehoidon, terveydenhuoltolaissa tarkoitetun laitoshoidon sekä sosiaalihuoltolaissa tarkoitetun laitospalvelun osalta pitkäaikaisuuden edellytyksenä on 3 kuukautta. Kotiin annettavien palvelujen (kotisairaanhoido, kotisairaalahoido, kotipalvelu, kotihoito) osalta pitkäaikaisuuden edellytyksenä on se, että asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun arvioidaan kestävän vähintään 2 kuukautta, tai palvelu on tosiasiallisesti kestänyt jo vähintään 2 kuukautta.

Kunta päättää maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta toistaiseksi. Kunnan on tarkistettava maksu lain 10 j §:ssä säädetyissä tilanteissa sekä asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta. Maksua määrättäessä tulee selvittää asiakkaan perhesuhteet ja tulotiedot sekä mahdolliset tuloista vähennettävät erät. Palvelun keskeytyksen vaikutuksesta asiakasmaksuun säädetään lain 10 k §:ssä.

Kunnan tiedonsaantioikeutta (14 a §) koskeva pykälä vastaa pääosin nykyistä sääntelyä. Pykälään on kuitenkin tehty muutos, jonka mukaan kunnalla on oikeus saada tiedot pankilta vain, jos kunta ei ole saanut maksun määräämistä varten riittäviä tietoja asiakkaalta, hänen edustajaltaan tai muilta pykälän 1 momentissa luetelluilta tahoilta ja lisäksi jos on perusteltua syytä epäillä asiakkaan tai hänen edustajansa antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pankkitietoja tulee pyytää pankilta kirjallisesti. Ennen pyyntöä asiakkaalle ja puolisolalle (jos tietoja on ollut tarpeen pyytää myös puolisoista) tulee antaa tietojen pyytämisestä tieto. Päättöksen pyynnön tekemisestä voi tehdä vain valtuuston asettaman lautakunnan nimeämä viranhaltija.

Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen, pitkäaikainen perhehoito ja pitkäaikainen laitoshoido

Lain 7 c §:ssä säädetään pitkäaikaisten tehostetun palveluasumisen, perhehoidon ja laitoshoidon maksuista. Kunta voi periä asiakkaalta em. palveluista kuukausimaksun, joka määräytyy asiakkaan (sekä mahdollisen puolison) nettokuukausitulojen mukaan. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia nettokuukausituloista, joista on ensin tehty laissa säädetyt vähennykset. Tietyin laissa tarkemmin säädetyin edellytyksin maksu voi määräytyä myös puolisojen yhteenlaskettujen tulojen mukaan. Puolisoilla maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista nettokuukausituloista. Tällöinkin tuloista tulee ensin tehdä laissa säädetyt vähennykset.

Lähtökohtaisesti asiakkaalle jää omaan käyttöön 15 prosenttia tuloista (puolisoille 57,5 prosenttia). Laissa on säädetty asiakkaalle jätettävästä ns. vähimmäiskäyttövarasta. Kunnan tulee huolehtia siitä, että asiakkaan omaan käyttöön jää käyttövara, joka on tehostetussa palveluasumisessa ja perhehoidossa vähintään 164 euroa kuukaudessa sekä laitoshoidossa vähintään 110 euroa kuukaudessa. Asiakkaalle tulee jäädä omaan käyttöön vähimmäiskäyttövara myös silloin, jos maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen tulojen perusteella.

7 c §:ssä tarkoitettua maksua ei saa periä lastensuojelulain, kehitysvammaisten

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 34	26.05.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 52	22.09.2021

erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla annetusta perhehoidosta. 7 c §:ssä tarkoitettua maksua ei myöskään saa periä terveydenhuoltolain 29 §:ssä tarkoitettua lääkinnällisestä kuntoutuksesta laitoksessa, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua kuntoutuksesta laitoksessa eikä lastensuojelulain 57 §:ssä tarkoitettua laitoshuollosta. Edellä mainituissa palveluissa perittävistä maksuista säädetään erikseen.

Tulot, jotka huomioidaan maksua määrättäessä (10 b §): 7 c §:n mukaista maksua määrättäessä tuloina huomioidaan asiakkaan (sekä mahdollisesti puolison) jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen (nettotulot) tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä. Jatkuvana tulona pidetään tuloa, joka jatkuu vähintään 3 kuukauden ajan maksun määräämisen ajankohdasta. Vuosittain toistuvaa tuloa olisivat esimerkiksi osinko- tai korkotulot. Lisäksi tulona huomioidaan verosta vapaat tulot sekä laskennallinen metsätulo, josta säädetään tarkemmin lain 10 i §:ssä. Laskennallisen metsätulon sääntely säilyy periaatteiltaan ennallaan. Tuloina ei huomioitaisi mm. satunnaisia kertaluontoisia tuloja tai kustannusten korvauksia.

Laissa säädetään tuloista, joita ei huomioida tulona maksua määrättäessä. Jatkossa tulona ei huomioida tuloverolain (1535/1992) 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta asiakasmaksulaissa erikseen säädettyjä poikkeuksia, kuten vammaistuki ja eläkettä saavan hoitotuki (lukuun ottamatta tuen osana maksettavaa veteraanilisää), jotka otetaan huomioon tulona. Tulona ei huomioida myöskään lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua. Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat ja tunnustuspalkinto otetaan huomioon tulona siltä osin kuin ne ovat tuloverolain 82 §:n 2 momentissa säädetty veronalaiseksi tuloksi. Ehdotetun sääntelytavan myötä asiakasmaksujen määräämisessä ns. etuoikeutettujen tulojen, eli tulojen, joita ei huomioida maksua määrättäessä, luettelo on nykyistä kattavampi ja se pysyy paremmin ajan tasalla, kun jokainen muutos ei edellytä asiakasmaksulainsäädännön päivittämistä. Jos asiakkaan kuukausittaiset tulot vaihtelevat, huomioidaan kuukausitulona viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Vähennykset maksua määrättäessä (10 c ja 10 d §): Asiakkaan (ja mahdollisesti puolison) tuloista tulee tehdä seuraavat vähennykset ennen pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, perhehoidon ja laitoshoidon maksun määräämistä:

- Elatusapu sekä tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset (huom. elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen palvelun alkamista)
- Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka on suoritettava rahana
- Kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka on suoritettava rahana (ns. syytinki)

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 34	26.05.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 52	22.09.2021

- Edunvalvojan palkkion perusmaksu, jonka suuruudesta säädetään holhous-toimesta annetun lain (442/1999) 44 §:n 5 momentin nojalla (tällä hetkellä 440 euroa tai 280 euroa vuositasolla)
- Edunvalvontavaltuutetun palkkio, kuitenkin enintään edellä tarkoitetun edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena

Tuloista tulee edellisten lisäksi vähentää asiakkaan todelliset asumismenot pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen, pitkäaikaiseen perhehoitoon tai pitkäaikaiseen laitoshoitoon siirryttäessä (aiemman oman asunnon kulut). Säännöksen tarkoituksena on turvata asiakkaalle riittävä aika asumismenojen järjestelyä varten silloin, kun hän on saanut paikan pitkäaikaisen palvelujen piiristä ja hänelle muutoin aiheutuisi yhtäaikaaisesti kuluja sekä omasta asunnosta että laitoshoidosta tai asumispalvelusta.

Asumismenot huomioidaan todellisina. Jos kuluja ei enää aiheudu palvelun aletua, vähennystä ei tehdä. Jos esimerkiksi asiakkaan omistama asunto saadaan myytyä tai vuokrattua kahden kuukauden kuluttua palveluun siirtymisestä, voidaan vähennyksenä tuloista huomioida asumismenot kahden kuukauden ajan. Asumismenot huomioidaan seuraavasti:

- Omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta
- Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitettua vuokralaisen irtisanomisajalta
- Asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta.

Jo mainittujen vähennysten lisäksi tehostetussa palveluasumisessa ja perhehoidossa tuloista tulee vähentää tuloista lääkkeitä, kliinistä ravintovalmisteista ja perusvoiteista aiheutuvat kustannukset:

- Terveystieteiden ammattihenkilön määräämien sairausvakuutuslain nojalla korvattavien lääke- ym. kustannusten osalta vähennetään kulut aiheutuneiden kustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain lääkemenojen vuosiomavastuun suuruisena. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa toimittaman selvityksen perusteella.
- Muiden kuin sairausvakuutuslain nojalla korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset tulee huomioida vähennyksenä tuloista siltä osin kuin terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi. Näiden kustannusten huomioimisen osalta ei ole laissa säädettyä euromääräistä kattoa. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa vapaamuotoisen hakemuksen perusteella, jonka liitteenä on terveydenhuollon ammattihenkilön antama lausunto tai muu luotettava selvitys tarpeellisuudesta terveydelle. Vaikka muiden kuin sairausvakuutuslain nojalla vähennys perustuu asiakkaan tai hänen edustajansa hakemukseen, tulee kunnan tiedottaa asiakasta mah-

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 34	26.05.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 52	22.09.2021

dollisuudesta saada kulut huomioiksi vähennyksenä sekä ohjata asiakasta hakemuksessa. Käytännössä hakemustietoja voisi olla tarkoituksenmukaista pyytää toimittamaan kuntien maksuohjeiden ja/tai tulo- ja vähennysselvitysten tekemisen yhteydessä.

- Kunta voi huomioida lääkekustannukset toteutuneiden tai arvioitujen kustannusten perusteella toistaiseksi. Jos kuitenkin lääkekustannukset muuttuvat, tulee maksupäätös tarkistaa, kuten muutoinkin tulojen tai vähennysten muuttuessa.
- Asiakkaan maksamia terveydenhuollon palvelujen asiakasmaksuja ei lähtökohtaisesti huomioida vähennyksenä tuloista. Nämä maksut voivat kuitenkin tulla huomioitaviksi kuluina asiakasmaksun alentamista tai perimättä jättämistä koskevassa arvioinnissa.

Tehostetussa palveluasumisessa tulee huomioida vähennyksenä tuloista myös kohtuulliset asumismenot, jotka aiheutuvat asiakkaalle tehostetussa palveluasumisessa. Asumismenoina tulee vähentää ainakin kohtuullinen vuokra sekä lisäksi mahdolliset muut pakolliset asumismenot. Lähtökohtana on asumismenojen huomioiminen todellisen suuruksena, mutta kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan huomioida asumisen yleinen kustannustaso alueella. Asumismenojen kohtuullisuutta arvioitaessa tulee myös huomioida asiakkaan palvelun tarve kokonaisuudessaan sekä asiakkaan kokonaistaloudellinen tilanne.

On huomioitava, että sosiaalihuoltolain nojalla järjestetyssä tehostetussa palveluasumisessa ei saa periä maksua palveluasumiseen liittyvistä ns. tukipalveluista. Erillisiä tukipalvelumaksuja ei saa periä myöskään laitoshoidossa tai perhehoidossa.

Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu sekä pitkäaikainen asumispalvelu

Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun (kotihoito) maksut on nostettu asetuksesta lakiin ja lisäksi maksusäännöksiin on muutoin tehty eräitä muita muutoksia (maksutaulukko sekä huomioitavat tulot). Sosiaalihuoltolain mukaisen pitkäaikaisen asumispalvelun (palveluasumisen) maksu, josta ei aiemmin ole ollut säännöksiä laissa, määräytyy jatkossa yhdenmukaisin perustein kotihoidon maksujen kanssa.

Kotihoidon sekä palveluasumisen maksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen, asiakkaan tarpeen mukaisten, palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan vastaavalla tavalla kuin kotihoidon maksuissa aiemminkin. Asiakkaan saaman palvelukokonaisuuden tulee vastata palvelupäätökseen kirjattua. Mikäli palvelujen tarpeessa tai palvelujen toteutuksessa tapahtuu muutoksia, tulee palvelupäätöstä muuttaa, ja vastaavasti tarkistaa maksupäätös.

Jatkossa lainsäädännön mahdollistamat enimmäismaksut palvelusta määräytyvät nykyistä tarkemmin tuntien mukaan. Lakiin on sisällytetty taulukko, jonka mukaisia enimmäismaksuprosentteja kunta ei saa ylittää maksua määritessään. Kunta

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 34	26.05.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 52	22.09.2021

voi kuitenkin periä palvelusta maksua vähemmän kuin laissa säädetään. Kunnan perimät maksut eivät saa millään tuntimäärällä ylittää laissa säädetyn maksutaulukon mukaista enimmäismaksua.

Kunta saa periä kohtuullisen maksun kotihoitoon ja palveluasumiseen liittyvistä asiakassuunnitelmaan sisällytetyistä tukipalveluista (10 h §). Asumisestaan asiakas maksaa itse, eikä näitä kustannuksia vähennetä maksua määrättäessä (lukuun ottamatta mahdollista asiakasmaksun alentamista ja perimättä jättämistä koskevaa sääntelyä, jossa tarkasteluun tulee asiakkaan kokonaistaloudellinen tilanne).

Kotihoidon ja tavallisen palveluasumisen maksua määrättäessä huomioitavat tulot (10 f §): Kotihoidon ja palveluasumisen maksua määrättäessä kuukausitulona huomioidaan asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot (bruttotulot) ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä. Metsätulo huomioidaan lain 10 i §:ssä säädetysti laskennallisena. Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei kuitenkaan oteta tulona huomioon. Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa. Jos tulot vaihtelevat, huomioidaan kuukausitulona viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Tuloista tulee tehdä seuraavat vähennykset (10 g ja 10 c §: vastaavat kuin edellä muiden pitkäaikaisten palvelujen maksuissa):

- Elatusapu sekä tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset (huom. elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen palvelun alkamista)
- Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka on suoritettava rahana
- Kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka on suoritettava rahana (ns. syytinki)
- Edunvalvojan palkkion perusmaksu, jonka suuruudesta säädetään holhous-toimesta annetun lain (442/1999) 44 §:n 5 momentin nojalla (tällä hetkellä 440 euroa tai 280 euroa vuositasolla)
- Edunvalvontavaltuutetun palkkio, kuitenkin enintään edellä tarkoitettun edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena
- Todelliset asumismenot palveluasumiseen siirryttäessä (ts. aiemman oman asunnon kulut, huomioidaan vastaavalla tavalla kuin edellä on todettu muiden pitkäaikaisten palvelujen maksuista tehtävien vähennysten kohdalla).

Asiakasmaksun alentaminen ja perimättä jättäminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 34	26.05.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 52	22.09.2021

Lain 11 §:ssä säädetään, että sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrättyä maksua tulee alentaa tai jättää maksu kokonaan perimättä, jos maksun periminen vaarantaa asiakkaan tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

Velvoittavuus koskee kaikkia sosiaalipalvelujen maksuja, sekä tulosisidonnaisia että tasasuuruisia maksuja, myös kuljetuspalveluiden omavastuuosuuksia. Terveyspalvelujen osalta asiakasmaksulain suora velvoittavuus koskee tulosisidonnaisia terveydenhuollon maksuja (pitkäaikainen laitoshoido, jatkuva ja säännöllinen kotisairaanhoido). Pykälän 2 momentin mukaan kunta voi tehdä päätöksen huoventaa myös muita maksuja kuin laissa on velvoittavasti edellytetty, esimerkiksi kaikkia tasasuuruisia terveyspalvelujen maksuja tai osaa näistä.

Perustuslaissa turvataan jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut. Kenenkään taloudellinen tilanne ei saa olla este päästä tarvitsemiensa palvelujen piiriin. Perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan todennut, että asiakasmaksut eivät saa johtaa siihen, että niitä tarvitsevat joutuvat turvautumaan viimesijaiseen toimeentuloturvaan (PeVL 10/2009 ja PeVL 21/2016).

Lakiin on kirjattu nimenomaisesti asiakasmaksun alentamisen ja perimättä jättämisen ensisijaisuus suhteessa toimeentulotukeen. Säännöksellä halutaan lisätä kuntien tietoisuutta huoventamista koskevasta velvoitteesta sekä edellä todetusta perustuslakivaliokunnan kannasta, jonka mukaan maksun huoventamisen tulee olla ensisijaista toimeentulotukeen nähden. Maksuja ei tule siirtää toimeentulotukeen maksettavaksi, vaan kunnan on ensisijaisesti tehtävä asiakasmaksun alentamista tai perimättä jättämistä koskeva arviointi, sekä arvioinnin perusteella päätös maksun huoventamista koskien. Huoventamisen ensisijaisuus ei estä toimeentulotuen myöntämistä asiakasmaksuun, myöskään esimerkiksi tilanteessa, jossa asiakasmaksun alentamista ja perimättä jättämistä koskevan asian käsittely on kesken. Kunnan on päätöksenteossaan huolehdittava siitä, että maksujen alentamista ja perimättä jättämistä koskeva päätöksenteko tapahtuu perustuslaissa ja hallintolaissa säädetysti ilman aiheutonta viivytystä, ja että asiakas saa asiassa perustellun päätöksen, johon on liitetty oikaisuvaatimusohje.

Asiakasmaksulaissa ei ole tarkemmin säädetty niistä kriteereistä, joiden täytyessä asiakkaan tai perheen toimeentulo vaarantuu. Asiakasmaksun alentamista tai perimättä jättämistä koskeva arviointi on tehtävä asiakkaan ja perheen kokonaistaloudellisen tilanteen arvioinnin pohjalta. Kunkin asiakkaan kohdalla on tehtävä tapauskohtainen ja yksilöllinen harkinta. Myös asiakkaan ja perheen toimeentulon vaarantumisen arvioinnissa kokonaistaloudellista tilannetta on syytä arvioida siitä näkökulmasta, että toimeentulotuen myöntäminen asiakasmaksuun on viimesijaista. Tästä näkökulmasta asiakasmaksun huoventamisessa on tarkoituksenmukaista arvioida asiakkaan ja perheen kokonaistaloudellinen tilanne asiakkaan etua ajatellen ja kokonaisvaltaista harkintaa käyttäen. Yhdenmukaisen soveltamisen näkökulmasta kunnan olisi tarkoituksenmukaista päättää harkinnan käyttämisestä sekä kriteereistä, joita sovelletaan asiakasmaksun alentamista ja perimättä jättä-

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 34	26.05.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 52	22.09.2021

mistä koskien.

Asiakasmaksulain 11 §:ään on lisätty tiedoksiantovelvoite, jonka tarkoituksena on parantaa asiakkaan tiedonsaantia ja oikeusturvaa. Kunnan tulee antaa asiakkaalle tieto maksujen huojentamista koskevasta sääntelystä. Tieto on annettava asiakkaalle selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa, sen yhteydessä tai viimeistään maksua perittäessä. Lähtökohtaisesti asiakkaan tulee saada tieto ennen maksun perimistä. Asiakkaan tulee myös saada tieto tahosta, jolta asiakas voi pyytää lisätietoja asiasta.

Koska kunnilla ei lähtökohtaisesti ole automaattisesti tietoa asiakkaan tai perheen kokonaistaloudellisesta tilanteesta, lähtökohtana maksujen huojentamista koskevan säännöksen soveltamisessa on jatkossakin asiakkaan tai edustajan hakemus maksujen alentamista tai perimättä jättämistä koskien. Asiakasta on ohjeistettava ja tarvittaessa tuettava maksun huojentamisen hakemisessa. Asiakas voi hakea huojentamista vapaamuotoisella lomakkeella, mutta hyvän hallinnon mukaisesti kunnan olisi perusteltua myös luoda lomakkeet maksun huojentamisen hakemista varten.

Muuta

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävän maksun (3 §) soveltamisalaa laajennettiin lakimuutoksessa siten, että maksun voi jatkossa periä kaikista terveydenhuollon vastaanottopalveluissa (ml. esimerkiksi varatut laboratorio- ja kuvantamiskäynnit) sekä sosiaali- tai terveydenhuollon lyhytaikaisista hoito- tai asumispalvelupaikoista, jos asiakas on ilman hyväksyttävää syytä ja aikaa tai paikkaa perumatta jäänyt saapumatta palvelun piiriin. Jatkossa maksun saa periä ainoastaan 18 vuotta täyttäneiltä, kun nykyinen raja maksun perimiselle on ollut 15 vuotta. Laissa on tarkemmin edellytyksiä maksun perimiselle. Näitä ovat mm. tiedottaminen maksun perimisen mahdollisuudesta, ohjeistus peruuttamisesta sekä maksun perimisen kohtuullisuus. Kunta voi periä maksun tietyin edellytyksin myös silloin, kun se on itse, asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta, varannut ajan tai paikan (ohjeet annettava kirjallisesti ja muistutus varatusta palvelusta).

Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävää maksua (13 §) koskevaa sääntelyä on täsmennetty ja selkeytetty sekä pykälään on lisäksi tehty muutos, joka tietyiltä osin laajentaa maksun soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden palvelujen maksuttomuutta. Lähtökohtana on, että maksuja ei jatkossa saa periä:

- Tartuntatautilain 44 §:ssä säädetyistä kansalliseen rokotusohjelmaan sisältyvistä rokotuksista, 45 §:n 1 momentissa säädetyistä yleisistä vapaaehtoisista rokotuksista ja 47 §:ssä säädetyistä pakollisista rokotuksista
- Yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi annettavasta tutkimuksesta ja terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettu kiireellisestä hoidosta sekä yleisvaarallisen tartuntataudin hoitoon määrättyistä lääkkeistä
- Raskaana olevan HIV-positiivisen henkilön tutkimuksesta, hoidosta ja hoitoon määrättyistä lääkkeistä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 34	26.05.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 52	22.09.2021

Asiakasmaksulainsäädännössä olevien maksujen euromäärät sekä tulosidonnaisten maksujen vähimmäiskäyttövarat ja tulorajat tarkistetaan kansaneläke- ja työeläkeindeksien muutosten mukaisesti vuonna 2021. Tehtävät indeksitarkistukset koskevat myös heinäkuun alusta voimaan tulevia maksuja. Myös maksukaton euromäärä tarkistetaan kansaneläkeindeksin muutoksen mukaisesti vuonna 2021, ja uusi maksukatto tulee voimaan indeksitarkistetulla euromäärällä. Indeksitarkistettujen euromäärien julkaistaan vuoden 2021 aikana. Kaikki indekseillä tarkistettujen euromäärien tulevat voimaan 1.1.2022.

TOIMIALAJOHTAJAN ESITYS: Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakiin (743/1992) hyväksytyt muutokset (1201/2020) otetaan käyttöön seuraavasti: maksukaton laajennukset 1.1.2022 alkaen ja asiakasmaksulain muutokset 1.7.2021 alkaen.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen.

Soteltk

Sosiaali- ja terveystoimialajohtaja Merja Honkanen (puhelin 044 497 0100):

Sosiaali- ja terveyslautakunta on käsitellyt sosiaali- ja terveystoimialajohtajan asiakasmaksutaksa-asiakirjan viimeksi kokouksessaan 9.1.2021 § 6. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (734/1992) 1.7.2021 voimaan tulleet muutokset ja maksukattoa 1.1.2022 alkaen koskevat muutokset on viety asiakirjaan. Muilta osin kunnan päätettävissä olevat maksut ovat voimassa olevan taksan mukaiset.

Asiakasmaksulainsäädännössä olevien maksujen euromäärät sekä tulosidonnaisten maksujen vähimmäiskäyttövarat ja tulorajat tarkistetaan kansaneläke- ja työeläkeindeksien muutosten mukaisesti vuonna 2021. Tehtävät indeksitarkistukset koskevat myös heinäkuun alusta voimaan tulevia maksuja. Myös maksukaton euromäärä tarkistetaan kansaneläkeindeksin muutoksen mukaisesti vuonna 2021, ja uusi maksukatto tulee voimaan indeksitarkistetulla euromäärällä. Indeksitarkistettujen euromäärien julkaistaan vuoden 2021 aikana. Kaikki indekseillä tarkistettujen euromäärien tulevat voimaan 1.1.2022.

TOIMIALAJOHTAJAN ESITYS: Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee tiedoksi liitteenä olevan asiakasmaksutaksa-asiakirjan.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen.

Liitteet

1

ASIAKASMAKSUTAKSA 1.7.2021 ALKAEN

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN NIMEÄMINEN VANHUS- JA VAMMAISNEUVOSTOON

Soteltk 22.09.2021 § 53

Sosiaali- ja terveysjohtaja Merja Honkanen (puhelin 044 497 0100):

Vammaispalvelulain (Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987) 13 §:n perusteella kunnanhallitus voi asettaa vammaisneuvoston, jonka tehtävänä on edistää ja seurata kunnallishallinnon eri aloilla tapahtuvaa toimintaa vammaisten henkilöiden kannalta. Vammaisneuvosto voi tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja asioista, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden elämässä ja suoriutumisessa.

Vanhuspalvelulain (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012) 11 §:n mukaan sen lisäksi mitä kuntalain 27 §:ssä säädetään kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista, kunnan on asetettava ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvosto on otettava mukaan 5§:ssä tarkoitetun ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi laadittavan suunnitelman valmisteluun sekä 6§:ssä tarkoitettuun palvelujen riittävyyden ja laadun arviointiin. Lisäksi neuvostolle on muutoinkin annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka ikääntyneen väestön tarvitsemien palvelujen kannalta.

Vanhusneuvoston organisoinnista ja toimintatavoista ei ole erikseen säädetty, joten ne jäävät kunnan päätettäväksi. On suositeltavaa, että kunnanhallitus hyväksyy vanhusneuvostolle toimintasäännön, jossa vahvistetaan mm. neuvoston tarkoitus, lakisääteiset ja mahdolliset muut tehtävät, neuvoston asettava toimielin, jäsenten lukumäärä ja mitä tahoja jäsenet edustavat, neuvoston toimikausi, kokousten koollekutsuminen, puheenjohtajan valinta ja sihteerin tehtävien hoitaminen sekä toimintasuunnitelman laatiminen ja toimintakertomuksen antaminen.

Muhoksen kunnassa on toiminut vanhus- ja vammaisneuvosto vuodesta 2010 alkaen. Kunnanhallitus on vahvistanut päätöksellään 28.8.2017 § 313 vanhus- ja vammaisneuvostolle toimintasäännön kaudeksi 2017-2021. Sääntö on tullut voimaan 29.8.2017 lukien. Vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasäännön mukaan neuvostossa on enintään 11 jäsentä ja heillä henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallitus, sosiaali- ja terveyslautakunta, hyvinvointilautakunta, vapaa-aikajaosto sekä tekninen lautakunta nimeävät kukin yhden jäsenen ja varajäsenen neuvostoon. Kuusi jäsentä nimetään vanhus- ja vammaisjärjestöjen yhteiskokouksen esityksestä. Vanhusjärjestöt nimeävät 3 ja vammaisjärjestöt 3 edustajaa ja heille varajäsenet. Vanhus- ja vammaisneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan (valtuuston) toimikaudeksi.

Kunnanhallitus pyytää päätöksellään 30.8.2021 § 325 vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasäännön mukaisia kunnan toimielimiä ja järjestöjä valitsemaan jäsenen ja varajäsen Muhoksen kunnan vanhus- ja vammaisneuvostoon toimikaudelle 2021-2025. Tiedot pyydetään toimittamaan kunnan kirjaamoon 15.10.2021mennessä.

TOIMIALAJOHTAJAN ESITYS: Sosiaali- ja terveyslautakunta nimeää keskuudesta jäsenen ja hänelle henkilökohtaisen varajäsenen vanhus- ja vammaisneuvostoon toimikaudelle 2021-2025.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta valitsi yksimielisesti Leena Tuomaalan esityksestä vanhus- ja vammaisneuvoston varsinaiseksi jäseneksi Susanna Ukkolan ja varajäseneksi Anu Mustosen.

ILMOITUS REKISTERIIN / HUMANA AVOPALVELUT OY

128/9/2015

Soteltk 22.09.2021 § 54

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja Merja Honkanen (puhelin 044 497 0100):

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) määrittää lupaviranomaiset (aluehallintovirastot ja Valvira) pitämään yhdessä yksityisten palvelujen antajien rekisteriä lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä ja toiminnan valvontaa ja tilastointia varten (25 § 1 mom). Yksityisten palvelujen antajien rekisteriin ei merkitä kotipalvelun tukipalveluja ja niihin rinnastettavia palveluja eikä yksityistä perhepäivähoitoa (27 § 2 mom). Niihin sovelletaan kuitenkin muilta osin yksityisistä sosiaalipalveluista annettua lakia, ja kunnan sosiaaliviranomaisella on ensisijainen velvollisuus valvoa niitä.

Kotipalveluun sisältyvinä tukipalveluina annetaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 § 3 kohdan mukaan mm. ateria-, vaatehuolto- ja siivouspalveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja. Kotipalvelun tukipalveluun rinnastettavilla palveluilla tarkoitetaan myös muita palveluja, joita asiakas voi tarvita suoriutuakseen päivittäiseen elämäänsä kuuluvista toimista.

Aluehallintovirastot ovat poistaneet rekisteristään viimeistään 31.3.2012 ne kotipalvelun tukipalveluja ja muita palveluja koskevat tiedot, jotka eivät kuulu yksityisten palvelujen antajien rekisteriin lain 46 § perusteella. Niistä yksityisistä sosiaalipalveluja koskevista ilmoituksista, joita ei merkitä yksityisten palvelujen antajien rekisteriin, muodostuu kunnan sosiaaliviranomaisen ylläpitämä henkilörekisteri, johon sovelletaan tietosuojalakia (1050/2018).

Kun kunnan toimielimelle saapuu ilmoitus kotipalvelujen tukipalvelusta tai muusta palvelusta, jota ei merkitä rekisteriin, toimielimen on suositeltavaa ratkaista hallintopäätöksellä, katsotaanko palvelu kunnan toimielimen valvottavaksi yksityiseksi sosiaalipalveluksi. Näin asia tulee riittävästi dokumentoiduksi ja helpottaa mm. palvelujen arvonlisäverokohtelun arvioimista. Lisäksi hallintopäätöksen tekeminen varmistaa palvelujen tuottajan oikeusturvaa, sillä päätökseen voi tarvittaessa hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Muhoksen kunnan sosiaaliviranomaiselle on saapunut Humana Avopalvelut Oy:n ilmoitus yksityisten sosiaalipalvelujen tuottamisesta koskien sosiaalityön ja -ohjauksen palveluja, perhetyötä, avomuotoista perhekuntoutusta, lastensuojelun jälkihuoltoa sekä lapsen ja vanhemman välisen tapaamisen valvontaa. Ilmoitus sisältää toimijan rekisteritiedot, palvelun vastuuhenkilön tiedot ja toimintasuunnitelman. Humana Avopalvelut Oy:n vastuuhenkilönä toimii sosionomi amk Pauliina Akola.

TOIMIALAJOHTAJAN ESITYS: Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä ja merkitä rekisteriin Humana Avopalvelut Oy:n ilmoituksen yksityisten sosiaalipalvelujen tuottamisesta koskien sosiaalityön ja -ohjauksen palveluja, perhetyötä, avomuotoista perhekuntoutusta, lastensuojelun jälkihuoltoa sekä lapsen ja van-

hemman välisen tapaamisen valvontaa ehdolla, että palveluntuottaja toimittaa tuottamiaan sosiaalipalveluita koskevan omavalvontasuunnitelman.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen.

HYVÄKSYMINEN REKISTERIIN / ESPERI HOIVAKOTI ANNABELLE

217/3.30.301/2015

Soteltk 22.09.2021 § 55

Sosiaali- ja terveysjohtaja Merja Honkanen (puhelin 044 497 0100):

Sosiaali- ja terveyslautakunta on päättänyt ottaa käyttöön palvelusetelit säännöllisessä kotihoidossa sekä tilapäisessä kotipalvelussa ja kotisairaanhoidossa, eräissä kotipalvelujen tukipalveluissa, omaishoidon vapaiden järjestämisessä ja tehostetussa palveluasumisessa. Palveluseteliyrittäjiä on haettu julkisella jatkuvalla haulla.

Esperi Care Oy on hakenut tehostetun lyhyt- ja pitkäaikaisen palveluasumisen sekä omaishoidontuen vapaan palveluntuottajaksi yksikössään Esperi Hoivakoti Annabelle, joka sijaitsee Villentie 3-5, 91800 Tyrnävä. Esperi Hoivakoti Annabellen palvelutoiminnan vastuuhenkilö on sairaanhoitaja Marjaana Sarajärvi.

TOIMIALAJOHTAJAN ESITYS: Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä Esperi Care Oy/Esperi Hoivakoti Annabellen tehostetun lyhyt- ja pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen sekä omaishoidontuen vapaan palveluntuottajaksi ja merkitä yrityksen palvelusetelin tuottajarekisteriin ehdolla, että yksikkö toimittaa omavalvontasuunnitelman.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen.

TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT

Soteltk 22.09.2021 § 56

Sosiaali- ja terveysministeriö

- Kuntainfo 5/2021 Brexit ja Ison-Britannian eurooppalaiset sairaanhoitokortit

Aluehallintovirasto

- Päättös 1.7.2021 PSAVI/1609/2021/ Oulun Seudun Sairaankuljetus Oy, Riihikyläntie 9, Muhos. Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskevan luvan muuttaminen siten, että aluehallintovirasto hyväksyisi uudeksi asemapaikaksi seuraavasti: Asemapaikka: Oulun Seudun Sairaankuljetus Oy/ Oulu, Kangaskontiontie 12 A 5, Oulu.
- Ilmoitus 31.8.2021 PSAVI/7264/2021 kliinisen mikrobiologian valvonnan alaisten toimintayksikköjen toiminnan lopettamisesta, Työterveys Virta Oy, Muhoksen toimipiste. Valvova laboratorio NordLab Oulu, OYS.

Valvira

- Päättös 30.6.2021 Dnro V/24370/2021 Vocalia Oy. Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajan toimipaikan toimintakuntien laajentaminen: uudet toimipaikat Kuusamo, Muhos, Tervola ja Ii.
- Ilmoitus 16.8.2021 Dnro V/26030/2021 Yksityisen sosiaalipalvelujen vastuuhenkilön vaihtuminen/Sijaishuollon yksikkö Utanen-Nuojua, vastuuhenkilö 19.7.-31.12.2021 Huttunen Sari/Nuorten Ystävät -palvelut Oy.
- Päättös 1.9.2021 Dnro V/24220/2021 Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskevan luvun muuttaminen: uusi toimipaikka Pihlajalinna Oulu Oy, Muhoksen terveyskeskus, Pihlajalinna Muhos.

Dynasty/sosiaali- ja terveyspalveluiden viranhaltijapäätökset ajalta 7.6.2021-12.9.2021, päätösluettelo on nähtävänä kokouksessa.

Sosiaali- ja terveysjohtaja

- Asiakaspäätös (S) § 7
- Hankintapäätös § 1
- Yleispäätös § 9
- Henkilöstöpäätös § 18 ja 19

Kokouksessa lautakunnan nähtävillä myös Aluehallintoviraston ja Valviran saapuneet päätökset ja ilmoitukset koskien muualla kuin Muhoksella toimivia terveydenhuollon tai sosiaalihuollon palveluiden tuottajia.

TOIMIALAJOHTAJAN ESITYS: Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää, ettei se käytä, niiltä osin kuin se on mahdollista, viranhaltijapäätösten kohdalta kuntalain 51 §:n mukaista otto-oikeutta.

Merkitään asiat tiedoksi.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen.

OIKAISUVAATIMUSOHJE/VALITUSOSOITUS:

Sosiaali- ja terveyslautakunta

OIKAISUVAATIMUSOHJE JA VALITUSOSOITUS

Päätökseen, mikäli se ei ole luonteeltaan yksinomaan valmistelua tai täytäntöönpanemista, on oikeutettu hakeaan muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen.

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Muutoksenhakukielto ja sen peruste

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

§:t 49-52 ja 56

Muu peruste, mikä
§:t

Oikaisuvaatimuksena muutosta haetaan sosiaali- ja terveyslautakunnalta. Oikaisuvaatimus tehdään kirjallisena, siitä on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen ja se on tekijän allekirjoitettava. Sosiaali- ja terveyslautakunnan osoite on: Sosiaali- ja terveyslautakunta, PL 39, 91501 MUHOS.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Valituksena (kunnallisvalitus tai hallintovalitus) muutosta haetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksena vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös asianosainen sekä kunnan jäsen. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista, ellei erityislainsäädännöstä muuta johdu.

Muutosta haetaan kirjallisella valituksella (valituskirja). Valituskirjassa on ilmoitettava:

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon muutosta haetaan
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perustelut

Valituskirja on valittajan tai muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusohje liitetään pöytäkirjanotteeseen.
